

Nr 91

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statens rättsläkarstationer för budgetåret 1955/56 m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gunnar Hedlund

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redovisas ett av medicinalstyrelsen framlagt förslag om utbyggnad av rättsmedicinalväsendet genom inrättande av en rättsläkarstation för de fyra nordligaste länen i riket. Med hänsyn främst till att rättsmedicinalväsendets läge påkallar en omedelbar förstärkning av organisationen och då en station i Norrland icke skulle stå färdig att tagas i bruk förrän tidigast hösten 1956, har förslaget ansetts icke nu böra föreläggas riksdagen. För att tills vidare tillgodose behovet av rättsmedicinsk sakkunskap i de angivna Norrlandslänen och vissa län i Svealand föreslås, att Stockholmsstationen personellt utökas. Genom en sådan anordning avses också att vidga rekryteringsbasen inom rättsläkarkåren. Anslag begäres för nästa budgetår till rättsläkarstationerna vid Stockholm och i Lund.

*Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari
1955.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anför chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under elfte huvudtiteln, punkterna 20 och 21, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 beräkna dels till Statens rättsläkarstationer: Avlöningar ett förslagsanslag av 300 000 kronor, dels ock till Statens rättsläkarstationer: Omkostnader ett förslagsanslag av 90 000 kronor. Anledningen till att dessa punkter bröts ut ur statsverkspropositionen var, att beredningen av en av medicinalstyrelsen verkställd utredning rörande utbyggnad av rättsmedicinalväsendet, vilken angavs ha betydelse för den definitiva uppskattningen av medelsbehovet, ännu icke var avslutad, då statsverkspropositionen framlades.

Jag anhåller nu att få upptaga hithörande spörsmål till fortsatt behandling.

Frågan om rättsmedicinalväsendets fortsatta utbyggnad

Föreliggande förslag

År 1943 avgav medicinalstyrelsens rättsmedicinska nämnd betänkande med förslag angående omorganisation av rättsmedicinalväsendet i riket (SOU 1943: 20). I betänkandet föreslogs bl. a., att de mera krävande rättsmedicinska undersökningarna, främst obduktionerna, skulle koncentreras till ett fåtal undersökningsstationer, där verksamheten skulle handhas av rättsmedicinskt specialutbildade läkare. För ändamålet skulle riket indelas i fyra rättsläkardistrikt och fyra rättsobducentdistrikt med var sin undersökningsstation. Rättsläkarstationerna skulle förläggas till Stockholm, Uppsala, Lund och Göteborg samt rättsobducentstationerna till Norrköping, Västerås, Sundsvall och Umeå.

Rättsmedicinska nämndens förslag underställdes 1944 års riksdag (prop. nr 223; riksd. skr. nr 277). Därvid beslöts inrättande fr. o. m. den 1 januari

1945 av en rättsläkarstation vid Stockholm. Den av nämnden framlagda organisationsplanen godtogs vidare i princip såsom grundval för inrättande av rättsläkarstationer även i Lund och Göteborg, av vilka den sistnämnda stationen ännu icke kunnat inrättas, enär förhandlingar om förläggningen av stationens lokaler alltjämt pågår.

Beträffande förslaget i övrigt förordade departementschefen (chefen för justitiedepartementet), att detsamma med beaktande av de synpunkter, som framkommit vid remissbehandlingen, borde göras till föremål för fortsatt utredning.

Genom beslut den 15 juni 1944 uppdrog Kungl. Maj:t åt medicinalstyrelsen att, med beaktande av vad vid ärendets remissbehandling framkommit och vad föredragande departementschefen anfört, verkställa fortsatt utredning rörande organisationen av rättsmedicinalväsendet i de delar, som den i rättsmedicinska nämndens betänkande framlagda organisationsplanen icke blivit av Kungl. Maj:t och riksdagen i princip godtagen.

Med skrivelse den 18 december 1954 har medicinalstyrelsen överlämnat en av medlemmen av styrelsens vetenskapliga råd, föreståndaren för rättsläkarstationen vid Stockholm, professorn Wilhelm Bosaeus på styrelsens uppdrag företagen **u t r e d n i n g a n g å e n d e r ä t t s l ä k a r s t a t i o n i N o r r l a n d**.

Över utredningen har yttranden avgivits av statskontoret, länsstyrelserna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, byggnadsstyrelsen, försvarets sjukvårdsstyrelse, statens lönenämnd, centrala sjukvårdsberedningen, föreståndaren för statens rättsläkarstation i Lund, styrelsen för statens kriminaltekniska anstalt, förvaltningsutskotten vid Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens läns landsting samt styrelsen för svenska landstingsförbundet.

Länsstyrelserna har bifogat yttranden från landsfogdarna och förste provinsialläkarna i länen.

Bosaeus erinrar, att en fortsatt utbyggnad av rättsmedicinalväsendet avser Norrland samt Uppsala, Västmanlands, Örebro och Kopparbergs län, vilka områden ej ingår i de tre rättsläkardistrikt, som tillhör de redan inrättade eller beslutade rättsläkarstationerna i Stockholm, Lund och Göteborg. Utredningsmannen anser, att ett rättsläkardistrikt, som skulle omfatta de fyra nämnda länen och Norrland — nära trefjärdedelar av rikets yta — skulle bli alltför stort. Med hänsyn till Stockholmsstationens redan nu alltför stora arbetsbörda finner han det vidare ej möjligt att överföra någon del av förenämnda områden till distriktet för denna rättsläkarstation. Utredningsmannen framhåller vidare, att undervisning i rättsmedicin numera skall givas i Uppsala. Vid en full utbyggnad av rättsmedicinalväsendet kommer de viktigaste rättsmedicinska förrättningarna att företagas endast vid rättsläkarstation. Endast en sådan station kommer därför att erbjuda för

undervisningen i rättsmedicin erforderligt demonstrationsmaterial. Undervisning i rättsmedicin i Uppsala skulle därför enligt utredningsmannen förutsätta, att en rättsläkarstation förlägges dit.

På anförda skäl har utredningsmannen förordat inrättande av två rättsläkarstationer, en i Uppsala, vars närmare organisation han har för avsikt att behandla i ett senare betänkande, och en i Norrland.

Utredningsmannen förordar, att Norrlandsstationen skall betjäna Väster-norrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt förläggas till Umeå. Lokalerna skulle inklusive vissa reservutrymmen omfatta 5 290 kubikmeter och tillsammans med ett patologiskt laboratorium inrymmas i en planerad flygelbyggnad till lasarettet. Byggnadskostnaderna — exklusive kostnader för tomt, framdragande av vägar m. m., vilka helt skulle bestridas av landstinget — har preliminärt uppskattats till 940 000 kronor. Utredningsmannen har avsett, att nämnda belopp skulle utgå till landstinget i form av statsbidrag. Kostnaderna för inredning och utrustning har angivits till 170 000 resp. 110 000 kronor. Det totala antalet rättsmedicinska förrättningar per år i Norrlandsdistriktet har uppskattats till drygt 170, vilket är mindre än i övriga distrikt (f. n. i Stockholm och Lund drygt 1 000 resp. 300). Med hänsyn främst till att stationens läkare på grund av distriktets omfång beräknas få företaga långa och tidsödande resor för dessa förrättningar, har utredningsmannen ansett det erforderligt med en rättsläkare och en assistent vid stationen. Den övriga personalen skulle utgöras av ett kanslibitråde, ett tekniskt bitråde och en vaktmästare. Driftkostnaden har angivits till 116 000 kronor per år.

Medicinalstyrelsen har i allt väsentligt godtagit Bosaeus förslag.

Remissinstanserna har understrukit behovet av en fortsatt utbyggnad av rättsmedicinalväsendet. Allmänt har framhållits önskvärdheten av att en rättsläkarstation inrättas i Norrland. *Statskontoret* har dock ifrågasatt, om behov föreligger av mer än en ny rättsläkarstation utom den i princip beslutade stationen i Göteborg. *Föreståndaren för rättsläkarstationen i Lund* har funnit det omedelbara behovet av en utbyggnad av rättsmedicinalväsendet f. n. vara större i Göteborg och Uppsala än i Norrland. Norrlandsdistriktets behov av rättsmedicinsk sakkunskap borde tills vidare kunna tillgodoses från rättsläkarstationen vid Stockholm, därest denna erhöles erforderlig personalförstärkning.

Förslaget om förläggningsort har mött invändningar från bl. a. *länsstyrelsen i Väster-norrlands län*, *Väster-norrlands läns landsting* samt *föreståndaren för rättsläkarstationen i Lund*, vilka förordar Sundsvall. *Statskontoret* och *medicinalstyrelsen* framhåller, att, därest i framtiden en medicinsk högskola med undervisning i rätts- och statsmedicin skulle inrättas i Norrland på annan ort än Umeå, det torde bli nödvändigt att flytta rättsläkarstationen från staden till högskoleorten. *Svenska landstingsförbundet* anser sig f. n. icke kunna uttala sig om den lämpligaste förläggningsorten.

Departementschefen

Rättsmedicinalväsendets läge påkallar en omedelbar förstärkning av organisationen. En Norrlandsstation fordrar emellertid, såsom framgår av det anförda, nybyggnad och kan därför icke träda i funktion förrän tidigast under hösten 1956.

Vidare må framhållas, att stor brist för närvarande råder på utbildade rättsläkare. Såväl vid Stockholms- som Lundastationen är sålunda vissa befattningar obesatta. Det är möjligt, att de nyligen företagna höjningarna av ersättningarna enligt taxa för utförda förrättningar så småningom kan medföra en ökad tillströmning till rättsläkarbanan. I nuvarande läge skulle föreståndartjänsten vid en ny station sannolikt icke kunna besättas. Även av denna anledning synes det mig knappast genomförbart att omedelbart utöka antalet rättsläkarstationer med en i Norrland.

Ehuru det enligt min mening vore önskvärt, att en rättsläkarstation inrättades i Norrland, finner jag mig på anförda skäl icke nu kunna föreslå utbyggnad av en sådan station. För att tillsvidare i viss mån tillgodose behovet av rättsmedicinsk sakkunskap i de angivna Norrlandslänen och det tilltänkta Uppsaladistriktet synes, såsom föreståndaren för rättsläkarstationen i Lund förordat, stationen vid Stockholm bära personellt utökas. Härigenom skulle möjligheter skapas att vidga rekryteringsbasen inom rättsläkarkåren och att till denna station knyta krafter, som kunde meritera sig för tjänster vid de stationer, som senare kommer att inrättas.

Anslagsberäkningar**1:o) Statens rättsläkarstationer: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	193 000	228 609
1954/55 (statsliggaren s. 971)	233 000	
1955/56 (förslag)	319 000	

Yrkanden

Medicinalstyrelsen (skr. 15/9 1954) föreslår, att anslaget höjes med 67 300 kronor.

Ökning

1. Statens rättsläkarstation vid Stockholm**a) Personalförstärkning:**

1 rättsläkare och biträdande föreståndare Ce 35 25 176

b) Lönerogleringar m. m.:

1 rättsläkare Ce 33 i st. f. Ce 29 3 492

arvodeshöjning för föreståndaren 600

arvodeshöjning för en läkaramanus 5 448

stipendier 12 000

c) Omräkning 11 024

2. Statens rättsläkarstation i Lund

a) Löneroglering:

1 rättsläkare och föreståndare Ce 37 i st. f. Ce 31 4 596

b) Omräkning 4 964

67 300**Motiv**

Medicinalstyrelsen framhåller inledningsvis, att rättsläkarorganisationen f. n. befinner sig i ett prekärt läge, främst på grund av läkarbrist.

Av de vid rättsläkarstationen vid Stockholm befintliga tjänsterna — en föreståndare, en rättsläkare, en assistent och en amanuens — är sålunda assistenttjänsten vakant. Vid stationen i Lund är tjänsten som rättsläkare, tillika föreståndare, tillsatt medan assistenttjänsten hittills varit obesatt. Under de sista tre åren har rättsmedicinalväsendet tillförts endast två medicinare. Tre vid stationen vid Stockholm anställda läkare har övergått till annan verksamhet och två ha avlidit. Landets behov vid fullt utbyggd organisation beräknas uppgå till tretton å femton rättsläkare. Närmaste anledningen till den bristande rekryteringen har av medicinalstyrelsen uppgivits vara följande förhållanden.

Erfarenheten såväl i vårt land som i länder med god läkartillgång visar, att ämnet rättsmedicin intresserar blott ett litet fåtal blivande eller nyblivna läkare. Rättsläkarens arbete, vilket till allra största delen består i förrättandet av obduktioner, betraktas av läkarna som synnerligen påfrestande. Arbetet måste stundom utföras i lokaler, som saknar de enklaste hygieniska anordningar. I arbetet ingår en viss jourtjänst.

Den utbildning, som krävs för rättsläkarkompetens, omfattar tre års tjänstgöring vid patologisk-anatomisk institution eller patologisk lasarett-avdelning samt därefter tre års tjänstgöring vid karolinska institutets rättsmedicinska institution eller någon av statens rättsläkarstationer. För föreståndarebefattning kräves dessutom vetenskaplig meritering. Förstnämnda tjänstgöring fullgöres på underordnade tjänster, såsom amanuens-, assistent- eller underläkartjänster, av vilka de sistnämnda ej torde komma ifråga som rättsmedicinska utbildningsplatser. Årsinkomsten under första utbildningsåret torde ej väsentligt överstiga 6 000 kronor; under andra och tredje året kan den uppgå till 10—12 000 kronor. Den fortsatta speciella utbildningen i rättsmedicin ger under det närmast följande året en årsinkomst av 6 000—6 550 kronor jämte taxeinkomster om cirka 1 000 kronor. Först fyra år efter licentiatexamen kan inkomsten stiga till omkring 20 000 kronor inklusive taxeinkomster, om vederbörande då erhåller förordnande som assistent vid rättsläkarstation. Avlöningsförmånerna vid förordnande på underläkartjänst vid sjukvårdsinrättning är betydligt förmånligare.

Medicinalstyrelsen framhåller nödvändigheten av att snabba åtgärder vidtages för att om möjligt få rekryteringen till rättsläkartjänsterna tryggad. Lönevillkoren under utbildningstiden bör förbättras och tjänsterna som rättsläkare givas en sådan löneställning, att de kan konkurrera om läkar-krafterna med andra sluttjänster.

En rättsläkare, som tillika är föreståndare för rättsläkarstation, är såväl praktiskt som teoretiskt närmast att jämställa med en väl meriterad specialläkare och bör följaktligen ställas i samma klass som lasarettsläkare och motsvarande tjänstemän inom den statliga läkarkåren. Hans sammanlagda inkomster bör icke understiga i runt tal 40 000 kronor. Även för de underordnade tjänsterna vid rättsläkarstation är en väsentligt höjd lönegradsplacering nödvändig för att stimulera rekryteringen.

1 a) Det alltmera stegrade antalet förrättningar har medfört avsevärd svårighet för personalen att utan förseningar medhinna ärendenas expediering. Med hänsyn härtill och angelägenheten att skapa förutsättningar för en fortsatt utbyggnad av rättsmedicinalväsendet bör läkarpersonalen förstärkas med en rättsläkare och biträdande föreståndare. Innehavaren av denna tjänst måste i avsevärd omfattning fungera som tjänstförrättande föreståndare vid rättsläkarstationen.

1 b) och 2 a) Den fr. o. m. 1 juli 1954 inrättade tjänsten som rättsläkare i Ce 29 vid Stockholmsstationen, vilken icke kan betraktas som sluttjänst, bör uppflyttas till lönegrad Ce 33. Inkomsten i form av förrättningsarvoden enligt taxa torde kunna uppskattas till 12 å 15 000 kronor. Tjänsten vid stationen i Lund som rättsläkare, vars innehavare är föreståndare, bör placeras i Ce 37. Arvodet till föreståndaren för rättsläkarstationen vid Stockholm bör samtidigt höjas med belopp, som procentuellt ungefär motsvarar den lönehöjning styrelsen föreslagit för föreståndaren för stationen i Lund eller med i runt tal 600 kronor.

För främjandet av rekryteringen är det vidare erforderligt, att läkarna under utbildningstiden erhåller ett ekonomiskt vederlag, så att icke en minskning av tidigare uppburna löneförmåner sker vid övergången till rättsmedicinen. Amanuensarvodet vid stationen vid Stockholm bör därför höjas till 12 000 kronor för år.

För att stimulera intresset för utbildning till rättsläkare bör två tillfälliga rättsläkarstipendier om 6 000 kronor inrättas. Dylika stipendier bör främst utgå under sådana utbildningsår, då övrig inkomst är lägst, dock högst under 2 år för varje stipendiat. Därest vederbörande stipendiat skulle lämna banan innan ytterligare två år förflutit, bör eventuellt återbetalningsskyldighet kunna ifrågakomma. Med stipendietjänstgöring bör kunna förenas amanuens tjänst vid rättsmedicinska eller patologiska institutionerna vid karolinska institutet eller som medicinalrådsassistent i medicinalstyrelsen.

Yttranden

Statens lönenämnd. Lönenämnden erinrar, att tjänsteförteckningsrevisionen medförde för rättsläkarnas vidkommande, förutom uppflyttning från Ce 29 till Ce 31 av tjänsten såsom rättsläkare och föreståndare i Lund, en uppräknig av rättsläkartaxan med i genomsnitt 35 procent. I anslutning

till genomförandet fr. o. m. den 1 juli 1953 av nämnda lönejusteringar höjdes även assistentarvodena vid rättsläkarstationerna från 10 668 till 15 420 kronor. Vidare har fr. o. m. den 1 juli 1954 en av assistenttjänsterna i Stockholm utbytts mot en lönegradsplacerad tjänst i Ce 29. På grund av vad sålunda förekommit och då enligt vad lönenämnden under hand inhämtat från medicinalstyrelsen inkomsterna av förrättningar under budgetåret 1953/54 uppgått till för föreståndaren för Stockholmsstationen 2 000 kronor, för innehavarna av de båda assistenttjänsterna vid samma station 21 995 resp. 33 455 kronor samt för föreståndaren för Lundastationen 17 235 kronor, kan lönenämnden icke finna skäl för en uppflyttning av rättsläkar-tjänsterna. Ej heller anser sig lönenämnden kunna tillstyrka en uppräkn-ning av arvodet till Stockholmsstationens föreståndare.

Om personalförstärkning anses böra komma till stånd i Stockholm bör enligt lönenämndens mening en tjänst såsom rättsläkare i 29 lönegraden inrättas. Behovet av en biträdande föreståndare undandrar sig lönenämndens bedömande. Skulle det befinnas erforderligt att i större utsträckning anförtro föreståndaruppgifter åt innehavare av rättsläkartjänst bör gottgörelse utgå i form av skäligt arvode.

Vad angår styrelsens förslag om förbättring av löneförmånerna under utbildningstiden, har lönenämnden intet att erinra häremot. För sin del finner lönenämnden en lämplig åtgärd vara att vid karolinska institutets rättsmedicinska institution utbyta tjänsten som förste amanuens mot en förste assistenttjänst. Vidare bör tjänsten som läkaramanuens vid rättsläkarstationen i Stockholm ändras till assistenttjänst med ett arvode av 12 000 kronor.

Även *statskontoret* framhåller, att vissa åtgärder under senare år vidtagits, vilka i hög grad varit ägnade att främja lönsamheten å rättsläkarbanan. I anslutning till tjänsteförteckningsrevisionen uppflyttades sålunda rättsläkartjänsten i Lund från 29 till 31 lönegraden samt utbyttes en tjänst som assistent vid rättsläkarstationen vid Stockholm mot en befattning som rättsläkare i Ce 29. Med förstnämnda tjänst är, enligt gällande instruktion för statens rättsläkarstationer, förenad befattningen såsom lärare i rätts- och statsmedicin vid Lunds universitet. För lärargöromålen utgår ett årligt arvode om 3 500 kronor. Av större betydelse än berörda löne- och tjänsteregleringar är likväl, att fr. o. m. med 1 juli 1953 ny väsentligt högre taxa fastställts för tjänsteförrättningar vid statens rättsläkarstationer. Detta har för befattningshavarna medfört en inkomstökning, som varierar mellan 4 500 och 10 300 kronor. För sistförflutna budgetår hade sammanlagda inkomsterna av lön eller arvode jämte taxeesättning för såväl rättsläkaren i Lund — arvodet å 3 500 kronor medräknat — som en av assistenterna i Stockholm uppgått till mer än 38 000 kronor. Mot bakgrunden av angivna totalinkomster torde krav på ytterligare löneförbättringar ej med fog kunna framföras.

Statskontoret får därför bestämt avstyrka såväl den föreslagna löneregleringen för rättsläkarna som uppräknig av det till föreståndaren vid rättsläkarstationen vid Stockholm utgående arvodet.

För att främja rekryteringen har medicinalstyrelsen vidare funnit erforderligt, att arvodet till läkaramanuensen vid stationen vid Stockholm höjes från 6 552 till 12 000 kronor för år.

För nämnde amanuens gäller enligt vad statskontoret under hand inhämtat från medicinalstyrelsen halvtidstjänstgöring. Statskontoret vill icke motsätta sig en uppräknig av arvodet till föreslaget belopp under förutsättning att befattningen förenas med heltidstjänstgöring. Härigenom skulle även en av medicinalstyrelsen önskad förstärkning av personalen vid stationen vid Stockholm komma tillstånd.

En utökning av arbetskraften vid rättsläkarstationen vid Stockholm i vidare mån än vad statskontoret sålunda föreslagit, kan ämbetsverket ej tillstyrka. Genom inrättande av nya rättsläkarstationer, vilket planeras, torde en viss lättnad i arbetsbördan för personalen vid stationen vid Stockholm komma till stånd.

Statskontoret är medvetet om, att de till blivande rättsläkare utgående löneförmånerna under de första åren efter legitimationen ej kan mäta sig med vad som i vissa fall erbjudes läkare med annan specialinriktning. Ämbetsverket anser sig likväl i nuvarande läge ej kunna tillstyrka införandet av särskilda rättsläkarstipendier på sätt medicinalstyrelsen föreslagit.

Departementschefen

Såsom jag tidigare anfört synes f. n. någon utbyggnad av rättsmedicinalväsendet genom inrättande av en rättsläkarstation i Norrland icke böra företagas. I stället bör personalen vid Stockholmsstationen i viss utsträckning förstärkas, dels för att lätta stationens redan nu alltför stora arbetsbörda och dels för att skapa förutsättningar att snabbt kunna tillgodose behovet i Norrland och berörda delar av Svealand av rättsmedicinsk sakkunskap. I sådant syfte förordar jag inrättande av en befattning som rättsläkare i Cg 29 och en befattning som assistent. Vidare föreslår jag, att arvodet till läkaramanuensen höjes till 12 000 kronor, varvid befattningen i princip bör vara förbunden med heltidstjänstgöring. Slutligen anser jag, att föreståndaren för stationen i viss utsträckning bör erhålla biträde med föreståndargöromålen. Detta bör enligt min mening ske på det sättet, att med den nuvarande tjänsten som rättsläkare i Ce 29 förenas göromål som biträdande föreståndare mot ett arvode av 2 400 kronor för år.

De av medicinalstyrelsen framförda förslagen till löneregleringar finner jag mig icke kunna biträda i vidare mån än nyss angivits.

För att stimulera intresset för utbildning till rättsläkare förordar jag inrättande av två stipendier om vardera 3 000 kronor. Stipendierna synes

på sätt medicinalstyrelsen angivit böra förbindas med återbetalningsskyldighet.

Sedan hösten 1953 har en avdelning för antropologisk faderskapsbevisning på försök varit inrättad vid karolinska institutets rättsmedicinska institution. Avdelningen förestås av docenten i arvsbiologi vid institutet Torsten Kjellberg-Romanus. Sedan juli 1954 uppbär Romanus ett arvode om 1 700 kronor per månad för föreståndarskapet. Härutöver är avsett, att Romanus skall erhålla viss del av taxa för utförda undersökningar.

Fr. o. m. den 1 juli 1955 saknas under institutets stat medel för verksamhetens fortsatta bedrivande. De antropologiska undersökningarna har redan enligt gällande rätt stor praktisk betydelse främst för fastställande av faderskap. Därest ärvdabalkssakkunnigas förslag till ärvdabalk, vilket innehåller i viss mån ändrade bestämmelser om fastställande av faderskap till barn utom äktenskap, skall kunna med framgång genomföras, blir det av ännu större betydelse, att domstolarna i önskvärd utsträckning kan utnyttja den antropologiska undersökningsmetoden. Med hänsyn till det anförda och då verksamheten är av den art, att den åtminstone tillsvidare försöksvis synes böra överflyttas till statens rättsläkarstation, föreslår jag, att medel till avlöning av Romanus — 20 400 kronor — beräknas under förevarande anslag. Härutöver kommer Romanus att erhålla viss del av inkomsterna för utförda undersökningar. Arvodet för dessa förrättningar bör dock tills vidare betalas av den, som påkallar undersökningen och icke utgå av statsmedel, varför något belopp för ersättningar enligt taxa för tjänsteförrättningar icke behöver beräknas i avlöningsstaten. Enligt vad jag i det följande föreslår skall den del av taxeersättningarna, vilken icke tillfaller Romanus, tagas till uppbörd under anslaget till omkostnader för rättsläkarstationerna.

Vid bifall till det anförda skulle anslaget uppräknas med i runt tal 70 000 kronor, vartill kommer en automatisk utgiftsökning för ersättningar enligt taxa för utförda tjänsteförrättningar m. m., 16 000 kronor. Totalökningen på anslaget blir sålunda 86 000 kronor.

I enlighet med det anförda och då de beslutade ändringarna i grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter beräknas anslaget sålunda: avlöningar till ordinarie tjänstemän 28 000 (+ 6 800) kronor, arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 163 000 (+65 900) kronor, avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 109 000 (+ 40 000) kronor samt rörligt tillägg 19 000 (— 26 700) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till (28 000 + 163 000 + 109 000 + 19 000) 319 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för statens rättsläkarstationer, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	28 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	163 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	109 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	19 000

Summa kronor 319 000;

b) till *Statens rättsläkarstationer*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 319 000 kronor.

2:o) Statens rättsläkarstationer: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	92 500	85 175
1954/55 (statsliggaren s. 972)	84 500	
1955/56 (förslag)	91 000	

Yrkande

Medicinalstyrelsen (skr. 15/9 1954) föreslår att anslaget höjes med 5 500 kronor.

Motiv

Ökningen avser posten till övriga expenser för stationen i Lund. Belastningen på ifrågavarande post, som i gällande stat är uppförd med 3 700 kronor, uppgick under budgetåren 1952/53 och 1953/54 till 4 276 resp. 5 322 kronor. Med hänsyn härtill är det erforderligt, att posten för bestående av löpande utgifter uppräknas med 1 300 kronor. För inköp av brandskyddsmateriel bör anvisas 200 kronor. På grund av det tilltagande skrivarbetet vid rättsläkarstationen bör en diktafonanläggning med chefsapparat och sekreterarapparat inköpas, vilken kostar i runt tal 4 000 kronor. För en kombinerad chefssekreterarapparat skulle priset uppgå till 2 320 kronor. Posten bör således uppräknas med (1 300 + 200 + 4 000) 5 500 kronor.

Departementschefen

Medicinalstyrelsens beräkning av medelsbehovet föranleder icke någon annan erinran från min sida än att jag för inköp av en diktafonanläggning beräknar allenast 2 000 kronor. I anledning av Stockholmsstationens ökade uppgifter bör vidare reseersättningsposten höjas med 3 000 kronor. Till omkostnader för de antropologiska undersökningarna torde böra beräknas i runt tal 5 000 kronor. Å andra sidan torde anslaget böra tillgodoföras statsverkets behållna andel av taxeinkomsterna för utförda under-

sökningar, vilken andel likaledes kan uppskattas till ett belopp av 5 000 kronor. Nettoökningen å anslaget skulle alltså uppgå till 6 500 kronor och anslaget för nästa budgetår böra upptagas med 91 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens rättsläkarstationer: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 91 000 kronor.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Åke Eklöf